

A woman with short brown hair and glasses is sitting at a red table in a library, looking down at a book. An orange desk lamp is positioned in front of her. The background shows tall wooden bookshelves filled with books and a red armchair.

2019

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE
MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK**

Inledning

En viktig komponent för att Malmö universitetsbibliotek ska fungera är hur vi strukturerar vårt arbete. UB:s organisation består av två avdelningar som var för sig omfamnar en mängd verksamheter. Arbetsformerna bygger på att grupper av medarbetare samordnar, driver och utvecklar arbetet inom ett särskilt område eller uppgift med en ansvarig chef som stöd i beslut och prioriteringar. Det finns verksamheter som är UB-gemensamma och inte direkt kan placeras inom bara en avdelning. Dessutom finns det medarbetare som arbetar med uppgifter som tillhör den andra avdelningens verksamheter och därmed ingår i en grupp under en annan chef. Ett bibliotek som UB består därför av komplexa strukturer och samband.

Under 2019 gjordes ett gemensamt arbete för att beskriva och analysera våra olika grupperingars funktioner. Workshoppar genomfördes under vårterminen som resulterade i ett förslag på förändringar av arbetsformerna. Det visade sig finnas olika logiker för varför en grupp behövs. Vissa grupper är operativa, andra har en mer samordnande karaktär och en tredje variant grundar sig i erfarenhetsutbyte och gemensam kompetensutveckling. Självklart finns det fler former och en blandning av dem. Genom att diskutera de olika gruppernas innehåll och form utformades ett förslag på förändring utifrån vad vi behöver nu. Några grupper har därför avslutats medan andra har omformats.

Målet är att varje grupp som finns på UB ska ha ett uppdrag där det framgår tydligt varför gruppen finns och vad som förväntas av den. Dessa uppdrag formulerades under 2019 och testas under 2020. Det ska vara möjligt att göra förändringar när det behövs och uppdragen ska kunna omformas, men även avslutas. Tanken är att genomföra en uppföljning med grupperna kontinuerligt för att se till att de arbetsformer UB har är i synk med det arbete som ska göras.

UB:s arbete är inte bara att driva biblioteksverksamheten utan även att förbättra och förändra den så att vi bidrar till universitetets mål i Strategi 2022. Därför behövs ett sätt att anknyta biblioteksverksamheterna till de olika utvecklingsområdena i strategin. Varje år görs prioriteringar kring vilka utvecklingsinsatser som ska göras. Under 2019 omarbetades processen för UB:s verksamhetsplanering för att förstärka avdelningarnas roll. De två avdelningarna jobbade fram egna handlingsplaner och har pekat ut strategiska insatser för det kommande året. Handlingsplanerna är inlagda i en digital kanban-tavla för att lätt kunna följas upp gemensamt vid avdelningarnas arbetsplatsträffar. Kanban används för att få tydliga och visuella signaler av organisationens arbetsflöde.

Under 2019 arbetade vi alltså med att skapa förutsättningar och lite ordning och reda för att driva och utveckla vår verksamhet. Det betyder dock inte att det inte gjordes en herrans mycket annat under detta år. Det blir väldigt tydligt att Malmö UB aldrig står still när jag läser om alla de initiativ och verksamheter som berättas om i 2019 års verksamhetsberättelse. Det var också så nära att vi blev utsedda till årets bibliotek 2019 eftersom vi var en av tre nominerade i slutspurten. Jag vill därför avsluta med att säga att för mig är Malmö UB årets bibliotek alla år!

Sara Kjellberg

Transformativa avtal och flera upphandlingar

Medielandskapet har förändrats på flera sätt de senaste åren. Ett exempel är att det nu måste finnas en publiceringskomponent utöver läsrätten i avtalen med tidskriftsförlagen. Dessa så kallade transformativa avtal diskuterades mycket under 2019, både på nationell och lokal nivå. I avdelningen Medier och vetenskaplig publicering finns många medarbetare som arbetar med frågan, bland annat inom ramen för LOA-gruppen (Licenser och Open Access).

- Vi måste samla kompetensen så att vi hjälps åt att navigera i det här nya landskapet, säger Emma Nolin, avdelningschef för Medier och Vetenskaplig publicering, MVP

Önskemål

Under den årliga kvalitetsdialogen med rektor i juni kom det fram att många på universitetet ville veta mer om de transformativa avtalen.

- Flera MVP-medarbetare berättade om detta på möten med universitetets beredningar. Det i sin tur ledde till att vi blev inbjudna till APT:er ute på fakulteterna, säger Emma, som tycker det är värdefullt att få till en dialog om de vetenskapliga informationsresurserna.

En händelse som påverkade alla lärosäten mycket var uppsägningen av Elsevieravtalet vid halvårsskiftet 2018. I slutet av 2019 blev dock ett avtal klart och vi fick åter tillgång till nypublicerade artiklar i Elseviers många tidskrifter.

Ny modell

Under 2019 fortsatte arbetet med att ta fram en ny modell för UB:s systemarbete. Det var första gången som systemförvaltningen lyftes ut från teamens handlingsplaner.

- Vi har pratat om de olika rollerna, systemförvaltare och -ägare och även bakat ihop vissa system, säger Emma.

- Tidigare hade vi en förvaltning för discoveryn, en för länkservern, en för proxyn och en för databaserna. Nu har vi lagt ihop det till ett objekt. Förhoppningsvis kan vi se kopplingarna mellan de olika delarna så att det blir en helhet.

Samverkansvinster

Flera upphandlingar planerades under 2019 – en för discoveryn och en för länkservern.

- Men vi bestämde oss för att göra en enda upphandling i stället. Det blir samverkansvinster av att ha samma leverantör.

Ebsco vann upphandlingen och deras discoverysystem hade vi redan tidigare. I praktiken blir det ett länkserverbyte från SFX till Fulltext finder, med implementering 2020.

Flera projekt

Två stora projekt präglade också arbetet i MVP under 2019, DiVA-projektet och ERA19. Det sistnämnda, som var en utvärdering av universitetets forskning, engagerade de bibliotekarier och bibliometriker som arbetar med publiceringsfrågor. Alla forskningsmiljöer gjorde självvärderingar som vi bidrog till och förarbetet inleddes redan 2018

- Det tog mycket tid. Vi hade möten med alla forskningsmiljöer, och pratade om publikationslistor som biblioteket tagit fram för åren 2013-2018, säger Emma.

2019 fattades också beslut om att vi skulle avveckla MUEP gå över till Diva (se separat intervju) och ett projekt för bytet startade i juni 2019.

Bättre metoder och verktyg

I avdelningen Pedagogisk verksamhet och lärandemiljö (PVL), har arbetsformer i några grupperingar justerats under året. Metoder och verktyg har förbättrats – biblioteket har till exempel fått ett nytt bokningssystem för talböcker. Det nya Time center är till stor hjälp, när antalet talbokshandledningar ökat mycket.

- Ökningen tror jag beror på att studenterna bättre känner till den hjälp som finns att få. Redan vid antagningen får de information om olika stödformer, bland annat talböcker, säger avdelningschef Ewa Stenberg.

Tillgänglighetsgruppen slutade också med drop in-handledning.

- Det kom antingen för många som inte fick tillräckligt bra hjälp, eller kom det inte någon alls och då bemannade man i onödan. Nu när alla bOKar fungerar det bättre, säger Ewa Stenberg.

Chatt och sociala medier

Att chatta är en arbetsuppgift som allt fler bibliotekarier har börjat med.

Under 2019 bestämdes det också att alla som har back up-pass i disken som inte aktiveras ska logga in på chatten i stället.

- Det blir en lite jämnare bemanning då, och det behövs ofta förstärkning vid lunchtid, säger Ewa Stenberg.

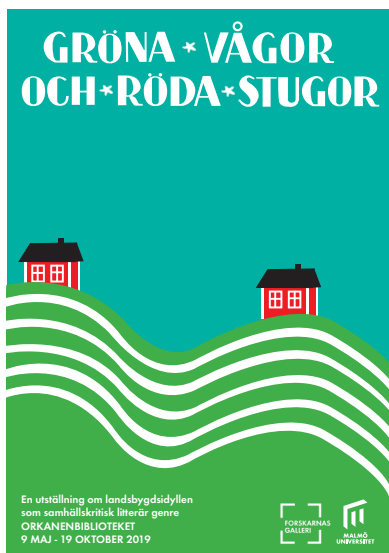
Under hösten undersökte kommunikationsgruppen bibliotekets användning av sociala medier. De kom bland annat fram till att twitter-kontot kan avvecklas och Instagram-användningen bör utvecklas.

- Sociala medier är en möjlig kontaktyta och ett komplement till våra andra kommunikationsvägar. Men det är viktigt att anpassa utbudet efter hur mycket det används, säger Ewa.

Många arrangemang

Biblioteket har också fortsatt med sina arrangemang: Forskning på tapeten, Bokstafetten, Studenternas galleri och Forskarnas galleri. Framför allt det sistnämnda har fått stor uppmärksamhet såväl på övriga Malmö universitet som på andra bibliotek. Två utställningar producerades under året, med helt olika innehåll. Vårutställningen, "Gröna vågor och röda stugor" tog upp idyllen som tema i litteraturen medan "Fighting cancer with plastic bullets" visade upp en biomedicinsk forskningsmiljö som med hjälp av breda samarbeten arbetar med morgondagens diagnostik av cancer.

- Det roliga är att vi har ett så bra samarbete med forskare på lärosätet och att vi kan tillgängliggöra forskning för en bredare grupp.

Hittat luckor

Många av avdelningens medlemmar ägnar en stor del av sin arbetstid åt undervisning i informationssökning. Det sker antingen enskilt via handledning eller i grupper integrerat i utbildningen. Under året har undervisningen setts över och man har försökt hitta var det finns luckor som biblioteket kan fylla. Även bibliotekets pedagogiska roll på lärplattformen Canvas har undersökts i ett särskilt projekt (se separat intervju).

Många diskussioner inför nya webben

Under 2019 fortsatte arbetet med att göra om bibliotekets webb. Det var en del av ett större projekt, påbörjat 2018, där hela universitetet gick över till en behovsstyrd webb med nytt gränssnitt.

- Det passade oss mycket bra eftersom vi inte på djupet har tänkt över hur vi strukturerar bibliotekets information på många år, säger Maria Brandström som är webbansvarig på biblioteket.

Olika typer av samarbeten har varit viktiga för att skapa den nya webben, såväl med kolleger med expertkunskaper som med kommunikationsavdelningen.

- Det har varit ett väldigt roligt arbete. Vi hade ett givande samarbete med kommunikationsavdelningen och det var intressant att diskutera webb med kolleger.

Den svenska bibliotekswebben lanserades i juni 2019. Under hösten fortsatte arbetet med den engelska webben med hjälp av en översättningsbyrå.

Dessutom bildades en webbgrupp med representanter från olika verksamheter på biblioteket. Tanken är att gruppen ska träffas regelbundet och diskutera webbrelaterade frågor. Under 2020 kommer användartester att göras för att justera den nya webben.

The screenshot shows the Malmö University Library website. The header includes navigation links for 'Studentwebben', 'Bibliotek', and 'För medarbetare'. The main navigation bar contains 'SÖKA OCH BESTÄLLA', 'GUIDER OCH STÖD', 'PUBLICERA', and 'PÅ BIBLIOTEKET'. A search bar is located on the right. The main content area features a large image of a person reading a book, with a purple overlay text that reads 'Vad är en vetenskaplig text?'. Below the image, there are links for 'Vetenskapliga artiklar', 'Andra typer av vetenskapliga texter', and 'Filmer'. At the bottom, there is a text block explaining that a scientific text is written by a researcher to present results, and a red button labeled 'Chatta med oss' next to a chat icon.

Studentwebben Bibliotek För medarbetare In English

MALMÖ UNIVERSITET

SÖKA OCH BESTÄLLA GUIDER OCH STÖD PUBLICERA PÅ BIBLIOTEKET SÖK

Malmö universitet - Bibliotek - guider och stöd - Vetenskapliga texter

Vad är en vetenskaplig text?

Vetenskapliga artiklar Andra typer av vetenskapliga texter Filmer

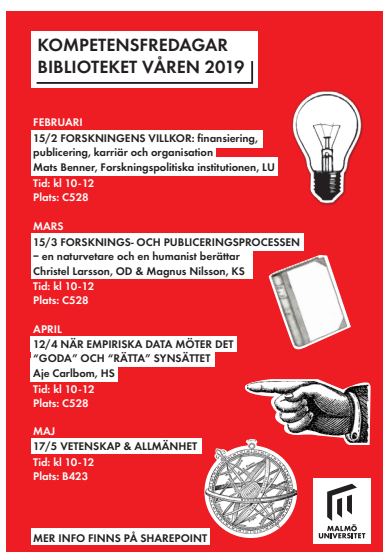
En vetenskaplig text är skriven av en forskare för att presentera resultatet av sin forskning eller för att sammanfatta andras forskning. Beroende på vilket ämne man forskar inom publicerar man sig på olika sätt, inom vissa

Chatta med oss

Kompetensutveckling – enskild, gemensam och i samverkan

Några onsdagsförmiddagar varje termin har bibliotekets medarbetare gemensam kompetensutveckling. Temat under våren 2019 var forskningens villkor, medan höstens kompetensdagar ägnades åt bemötandefrågor. Det är inte första gången.

- Vi har diskuterat bemötande ur olika aspekter genom åren, det återkommer lite då och då, säger Lotta Wogensen, som arbetar med kompetensutveckling på biblioteket.

**KOMPETENSFREDAGAR
BIBLIOTEKET VÅREN 2019**

FEBRUARI
15/2 FORSKNINGENS VILLKOR: finansiering, publicering, karriär och organisation
Mats Benner, Forskningspolitiska institutionen, LU
Tid: kl 10-12
Plats: C528

MARS
15/3 FORSKNINGS- OCH PUBLICERINGSPROCESSEN
– en naturvetare och en humanist berättar
Christel Larsson, OD & Magnus Nilsson, KS
Tid: kl 10-12
Plats: C528

APRIL
12/4 NÄR EMPIRISKA DATA MÖTER DET
"GODA" OCH "RÄTTA" SYNSÄTTET
Aje Carlbohm, HS
Tid: kl 10-12
Plats: C528

MAJ
17/5 VETENSKAP & ALLMÄNHET
Tid: kl 10-12
Plats: B423

MER INFO FINNS PÅ SHAREPOINT

MALMÖ
UNIVERSITET

**KOMPETENSDAGAR
BIBLIOTEKET HÖSTEN 2019**

SEPTEMBER
18/9 Kompetensdag #1
"MORE THAN ONE STORY"
Tid: kl 10-12
Plats: C528

OKTOBER
16/10 Kompetensdag #2
BEMÖTANDE AV MÄNNISKOR
MED ANNORLUNDA TÄNKANDE
Tanja Hermansson,
leg psykolog
Tid: kl 10-12
Plats: C528

NOVEMBER
13/11
Kompetensdag #3
JAG SER DIG! - OM
COMPASSION
I VARDAGEN
Jernett Karensen,
leg. psykolog,
CFTInstitutet
Tid: kl 10-12
Plats: Gåddan G8:425

DECEMBER
11/12
Kompetensdag #4
KOMMUNIKATION
OCH BEMÖTANDE INOM
POLISUTBILDNINGEN
Marika Selander,
polisutbildningen MAU
Tid: kl 10-12
Plats: C528

MALMÖ
UNIVERSITET

Statistik på skuggning

Bibliotekets medarbetare kompetensutvecklar också varandra internt och alla som vill har exempelvis kunnat lära sig mer om systematiska litteratursökningar, zoom, excel och talböcker under året. Dessa tillfällen har varit frivilliga, men välbesökta. Den individuella kompetensutvecklingen består framför allt av kurser, konferenser och skuggning av kolleger vid andra bibliotek. Vid skuggning följer man det dagliga arbetet hos en kollega.

- Det har totalt varit 74 tillfällen när 40 olika personer varit iväg och det är nästan alla! Nytt för 2019 är att vi för statistik på skuggningen, det är bra att vi kan synliggöra den, säger Lotta.

Gynnar samverkan

En annan form av kompetensutveckling sker genom samverkan med andra. Under 2019 startade projektet ”Möjligheternas bibliotek: lärande i det livslånga biblioteket”, finansierat av Region Skåne. Lotta är projektledare och representanter från flera olika bibliotek deltar. Syftet är att gynna samverkan och underlätta medborgarens rörelse mellan olika sorters bibliotek beroende på behov och livssituation.

I juni 2019 arrangerade vi ”Drömmar om framtidens sökning – länkade datas möjlighet för biblioteken” under en eftermiddag. Även här kom pengarna från Region Skåne. Arrangemanget lockade många bibliotekarier, såväl från Malmö som övriga Skåne.

Drömmar om framtidens sökning - länkade datas möjligheter för biblioteken

Tim Berners-Lee, grundaren av World Wide Web, myntade i slutet av 90-talet begreppet den semantiska webben och sa:
"I have a dream for the Web [in which computers] become capable of analysing all the data on the Web – the content, links, and transactions between people and computers."

Sedan dess har utvecklingen kring det som kallas länkade data tagit fart och lett till nya möjligheter för datorer att tolka och förstå informationsresurserns mening och betydelser. Detta har inneburit nya sätt att söka efter information och sammankoppla bibliotekens utbud. Vad betyder det för bibliotek att denna modell för metadatabeskrivningar används?

Den 10 juni lär vi oss mer tillsammans om länkade data med Sara Kjellberg, bibliotekschef på Malmö universitetsbibliotek, som samtalsledare. Martin Persson, XML-specialist på MTM, Marie Gustafsson Friberger, forskare i datavetenskap och David Haskyia, chef för enheten för digital förmedling på Riksantikvarieämbetet hjälper oss att förstå mer om möjligheterna och vad detta innebär för biblioteken och dess användare.

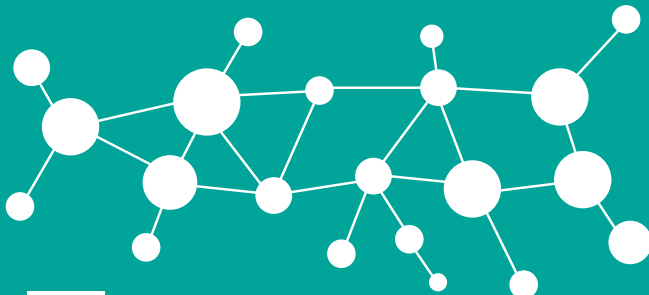
SYFTE: Att få en övergripande förståelse för hur länkade data har betydelse för olika typer av bibliotek och nya möjligheter att söka information

MÅLGRUPP: Intresserade bibliotekarier oavsett inriktning och från alla bibliotekstyper

VAR? Malmö universitet, Niagara, NI:BOE15, Hörsal B1 (Nordenskiöldsgatan 1)

NÄR? 10 juni 2019 kl. 13-16

ANMÄL DIG HÄR: utveckling.skane.se/om-regional-utveckling/kalender/kultur/2019/drommar

PROGRAM:

Martin Persson: Länkade data som dröm, politik och diskursiv praktik

Marie Gustafsson Friberger: Hur vill du ha dina länkade data, prydliga eller ovärdade?

David Haskyia: Första regeln för länkade data: Tala inte om länkade data!

Samtal mellan föreläsarna med Sara Kjellberg som samtalsledare

Enklare och mindre sårbart med ny databas

Under 2018 fattades beslutet att universitetet skulle avveckla publikationsdatabasen MUEP. I stället skulle vi gå över till DiVA och bli en del av det konsortium som många svenska lärosäten är medlemmar av. Anledningarna var flera.

- Dels blir vi mindre sårbara om vi ingår i en organisation, dels förenklar det för forskarna att registrera publikationer. På sikt ska det bli lättare att synliggöra forskning på webben, säger Helena Stjernberg som varit projektledare en del av tiden.

Projektet påbörjades i juni 2019. Hela hösten arbetade projektgruppen intensivt med att förbereda för övergången till den nya databasen, bland annat genom att flytta över publikationer från MUEP till DiVA

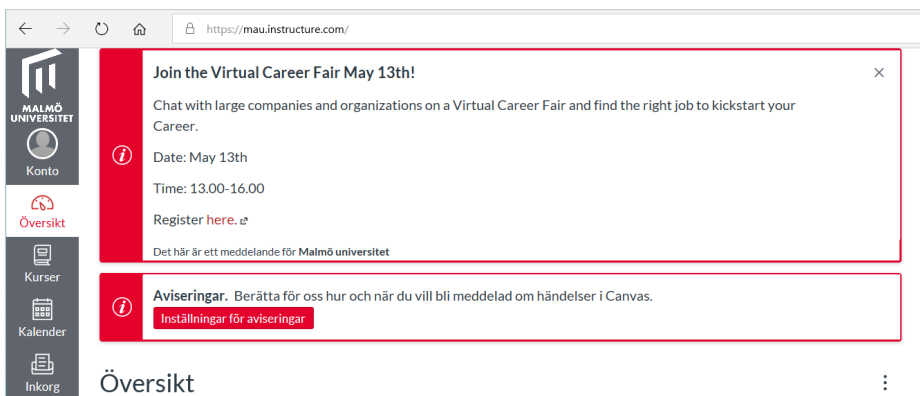
The screenshot shows the 'Publikationer från Malmö universitet' page. At the top left is the Malmö University logo. The main title is 'Publikationer från Malmö universitet'. Below the title are four buttons: 'Enkel sökning', 'Avancerad sökning - Forskningspublikationer', 'Avancerad sökning - Studentuppsatser', and 'Statistik'. On the right, there are language links: 'English Svenska Norsk'. A search bar with a 'Sök' button is present. Below the search bar are radio buttons for 'Alla publikationer' (selected), 'Forskningspublikationer', 'Studentuppsatser', and 'BETA - Personposter'. There is also a checkbox for 'Endast dokument med fulltext i DiVA'. At the bottom, there are links for 'Kommande disputationer', 'Bläddra', 'Senast publicerade', and 'Utsökning'. The footer contains version information 'v. 2.35.10' and links for 'Support forskare', 'Support student', and 'Publicera/Registrera'. The DiVA logo is in the bottom right corner.

- Vi har också samarbetat mycket med andra på universitetet, bland annat kommunikationsavdelningen. Hösten 2020 kommer också studentuppsatser att registreras i DiVA, säger Helena.

Nya möjligheter i CANVAS

Vilka möjligheter finns att synliggöra biblioteket som digital lärandemiljö i Canvas? Det undersökte en arbetsgrupp på biblioteket under 2019, med Jenny Magnusson som sammankallande. Tanken var att skapa ett komplement till det kursintegrerade lärarstödet och föreslå möjliga utvecklingsarbeten.

- Vi har bland annat diskuterat relationen mellan webben, Libguides och Canvas, säger Jenny.

Arbetet har resulterat i flera konkreta förslag. Att skapa digitala alternativ till biblioteksintroduktionerna, skapa kurser för doktorander och se över bibliotekets sökguidar är några exempel.

- Vi fortsätter att arbeta med detta även 2020, säger Jenny.

Påbörjades/infördes under året:

2019 började vi bland annat med...

... att använda referenshanteringssystemet Endnote

... att skicka sökhjälpsmejlen till en liten grupp i stället för till alla

... att back up-passen blev chatt-pass

STATISTIK MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK 2019

Totalt antal tryckta böcker:	149 281	(2017: 144 942, 2018: 145 934)
Antal nyförvärv:	5 784	(2017: 4 837, 2018: 5 508)
Antal fjärrlån ut, inom Sverige:	3 646	(2017: 4590, 2018: 4620)
Antal fjärrlån ut, utanför Sverige:	183	(2017: 205, 2018: 203)
Antal fjärrlån in, inom Sverige:	1 074	(2017: 1356, 2018: 907)
Antal fjärrlån in, utanför Sverige:	590	(2017: 816, 2018: 604)
Antal e-böcker:	255 099	(2017: 218 069, 2018: 252 429)
Antal poster publicerade i Swepub från MAU med utgivningsår 2019:	717	(2017: 905, 2018: 978)
Initiala hemlån (ej omlån):	91 730	(2017: 101 357, 2018: 95 084)
Antal talbokshandledningar:	346	(2017: 247 enskilda + drop in 2018: 270 enskilda + drop in)
Antal bokade handledningar:	211	(2017: 209, 2018: 250)
Antal undervisningstimmar:	474,5	(2017: 395, 2018: 344,75)
Antal deltagande studenter i undervisning:	7 523	(2017: 5614, 2018: 4992)

Rektors ledningsgrupp (LG)	Sara Kjellberg
Beredning för utbildning (BU)	Ewa Stenberg
Beredning för forskning & forskarutbildning (BFF)	Jonas Fransson
Kommittén för forskarutbildning (KFU)	Ulla Wolfe
Utvecklingsrådet för digitalisering (URD)	Sara Kjellberg
Redaktionsrådet för studentnyhetsbrevet	Eva Tornbjær
Referensgruppen för breddad rekrytering	Helen Rasmussen
Rådet för samverkan	Emma Nolin
Rådet för globalt engagemang (RÅGE)	Annsophie Olsson
Rådet för ett hållbart universitet	Sara Kjellberg (ordf.) Lotta Wogensen
Styrgrupp Canvas (införlivat i Utvecklingsrådet för digitalisering)	Sara Kjellberg
Styrgrupp ERA19	Sara Kjellberg
Styrgrupp mau.se	Sara Kjellberg
Styrgrupp Akademisk högtidsvecka	Sara Kjellberg
Styrgruppen för Studenttorg	Sara Kjellberg
Systemägarforum	Sara Kjellberg Emma Nolin Ewa Stenberg
Universitetsövergripande lärandemiljögruppen	Annsophie Olsson

REPRESENTATION - Regionalt, nationellt, internationellt

Biblioteksföreringen – “2017-2020 – The Next Frontier”
(Projekt med Kenya Library Association)

Annsophie Olsson

IFLA (The International Federation of Library Associations and Institutions), Continuing Professional Development & Workplace Learning Section

Ewa Stenberg

Lärosäten syd

Lotta Wogensen

Region Skånes biblioteksråd

Sara Kjellberg

SUHF Forum för bibliotekschefer, styrgruppen

Sara Kjellberg

Swepub referensgrupp

Per Egevad

Nakuru, vid Kenya Library Associations (KLA) årsmöte, november 2019

PRESENTATIONER OCH PUBLIKATIONER

Sara Kjellberg

Panel: Tema kompetens – Vad händer nu?

Biblioteksdagarna, 17 maj, Helsingborg

Sara Kjellberg & Jacob Andersson

Presentation: Vetenskaplig publicering och öppen vetenskap – ett nytt landskap växer fram

Nationell humanistisk fakultetskonferens, 14 maj, Malmö universitet

Annsophie Olsson

Presentation: Forskarnas galleri,

Forum för forskningskommunikation, 3 april, Göteborg

Annsophie Olsson

Presentation: Hur kan forskning göras mer tillgänglig för alla?

Nätverket om utställningsverksamhet, 13 november, Linköping

Annsophie Olsson, Lotta Wogensen

Presentation & workshop:

Forskningskommunikation genom utställningar på bibliotek

23 - 24 januari, Linköpings universitetsbibliotek, Linköping

Lotta Wogensen

Konferensbidrag: Exhibitions as an empowering act in the digital transition:

Libraries and librarians role as knowledge producers and curators

Presentation på IFLA, 21 augusti, Zagreb

MALMÖ UNIVERSITETSBIBLIOTEK

www.mau.se/Bibliotek/

april 2020